

TIETOJA
V. I. LENININ
ELÄMÄSTÄ JA TOIMINNASTA

(Joulukuu 1920 — elokuu 1921)

1920

- Joulukuu, 30.* Lenin puhuu Neuvostojen VIII edustajakokoukseen osallistuneiden sekä Yleisvenäläiseen Ammattiliittojen Keskusneuvostoon ja Moskovan kaupungin ammattiliittoneuvostoon kuuluvien VKP(b):n jäsenten yhteisessä istunnossa ammattiliitoista, ajankohdan tilanteesta ja Trotskin virheistä.
- Joulukuu, 31.* Neuvostojen VIII edustajakokouksen valitsema Yleisvenäläinen Toimeenpaneva Keskuskomitea vahvistaa ensimmäisessä istunnossaan yksimielisesti Leninin Kansankomissaarien Neuvoston puheenjohtajaksi.

1921

- Tammikuu, ennen 22. päivää* Lenin on lomalla ja asuu Gorkin kylässä käyden Moskovassa VKP(b):n Keskuskomitean sekä Työ- ja Puolustusneuvoston (TPN:n) istunnoissa.
- Tammikuu, 4.* Lenin johtaa VKP(b):n KK:n täysistuntoa.
- Tammikuu, 6.* Lenin keskustelee Moskovan kuvernementin Bogorodskin volostin Modenovon kylän edusmiehen kanssa elintarvikkeiden luovutusvelvollisuuden supistamisesta.
- Tammikuu, 9.* Lenin tekee Moskovan kuvernementin Gorkin kylän talonpoikien kokouksessa selostuksen Neuvostotasa-vallan ulko- ja sisäpoliittisesta tilanteesta.
- Tammikuu, 11.* Sähkeessään kuvernementtien toimeenpaneville komiteoille, elintarvikekomiteoille ja maaosastoille Lenin antaa ohjeita paikallisten kylvökomiteain perustamisesta ja kylvökampanjan suorituksesta.
- Tammikuu, 12.* Lenin johtaa VKP(b):n KK:n täysistuntoa.

- Tammikuu, 14.* Lenin osallistuu ammattiliittojen merkitystä ja tehtäviä koskevan VKP(b):n X edustajakokouksen päätöslausealmaluonnoksen laadintaan.
- Tammikuu, 19.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Kriisi puolueessa”.
- Tammikuu, 20.* Lenin lähettää kirjeen Vladikavkazin rautatien Proletarskajan aseman työläisille ja toimihenkilöille, jotka olivat lähettäneet valtuuskunnan tuomaan lahjoja (vehnä, ohraa ja jauhoja) Moskovan työtätekeville, antaa neuvoja työn järjestämisestä heidän maatalouskommunissaan ja oikeiden keskinäissuhteiden rakentamisesta heidän ja ympäristön talonpoikien välille.
- Tammikuu, 23.* Lenin tekee Vuorityöläisten II yleisvenäläisen edustajakokouksen VKP(b):n jäsenryhmän istunnossa alustuksen ammattiliittojen merkityksestä ja tehtävistä.
- Tammikuu, 24.* Lenin pitää Vuorityöläisten II yleisvenäläisen edustajakokouksen VKP(b):n jäsenryhmän istunnossa loppupuheen ammattiliittojen merkitystä ja tehtäviä koskevasta alustuksesta käydyn keskustelun johdosta.
- V. I. Lenin ottaa vastaan A. M. Gorkin ja keskustelee hänen kanssaan akateemikko I. P. Pavlovin elin-
ehtojen parantamisesta.
- V. I. Lenin allekirjoittaa Kansankomissaarien Neuvoston päätöksen akateemikko I. P. Pavlovin ja hänen työtoveriensa tieteellisen työn edellytysten turvaamisesta.
- Tammikuu, 25.* Lenin kirjoittaa valmiiksi kirjasen „Vielä kerran ammattiliitoista, nykytilanteesta sekä Trotskin ja Buharinin virheistä”.
- Tammikuu, 26.* Lenin johtaa VKP(b):n KK:n täysistuntoa, jossa asetetaan valiokunta valmistelemaan Leninin johdolla Valistusasiain kansankomissariaatin uudelleenjärjestelyn luonnosta.
- Tammikuu, 27.* V. I. Lenin ottaa vastaan A. M. Gorkin ja Pietarin Tieteellisten laitosten ja korkeakoulujen yhdistetyn neuvoston valtuuskunnan ja keskustelelee edellytysten luomisesta tieteelliselle tutkimustyölle Neuvostotasavallassa.
- Tammikuu, 29—
helmikuu, 2.* Lenin johtaa Valistusasiain kansankomissariaatin uudelleenjärjestämistä varten muodostetun valiokunnan työtä; kirjoittaa Valistusasiain kansanko-

missariaatin ohjesäännön luonnoksen ja VKP(b):n KK:n ohjekirjelmän Valistusasiain kansankomissariaatissa työskenteleville kommunisteille.

Tammikuu, 31. Lenin antaa ohjeet Bakun johtaville työntekijöille kalastuksen järjestämisestä Kaspian merellä.

Lenin valitaan Työ- ja Puolustusneuvoston yhteydessä toimivan viljakomitean puheenjohtajaksi.

Helmikuu, 2. Lenin johtaa VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon istuntoa, jossa käsitellään kysymyksiä: puolueen X edustajakokoukselle esitettävät teesit Poliittisen valistustyön päähallinnosta sekä agitaatio- ja propagandatyöstä; kadosta kärsineiden talonpoikien auttamisesta; tuotanto-osuuskunnista y.m.

Lenin kirjoittaa kirjeen Marxin—Engelsin instituuttiin tiedustellen, mitä on tehty Marxin ja Engelsin kirjeiden ja kaikkien julkaistujen teosten kokoamiseksi.

Helmikuu, 4. Lenin pitää puheen Moskovan metallityöläisten suurkonferenssissa.

Lenin johtaa Työ- ja Puolustusneuvoston istuntoa, jossa käsitellään kysymyksiä: armeijan kotiuttamisen kulusta; toimenpiteistä sähkökäyttöisten kyntövälineiden ja voimakoneiden y.m. tuotannon jouduttamiseksi.

Helmikuu, 5. „Pravdassa” julkaistaan Leninin kirjoittamat VKP(b):n KK:n ohjeet Valistusasiain kansankomissariaatissa työskenteleville kommunisteille komissariaatin uudelleenjärjestelyyn liittyvistä kysymyksistä.

Lenin johtaa VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon istuntoa, jossa käsitellään puolueen X edustajakokoukselle esitettäviä teesejä „Puolueen lähimmät tehtävät kansallisuuskysymyksen alalla”; kysymyksiä kylvöjen suorittamisesta, Kansallisuuksien asiain kansankomissariaatista y.m.

Lenin johtaa teesien lopullista toimitusta varten muodostetun valiokunnan työtä.

Helmikuu, 6. Lenin pitää Vaatetusteollisuuden työläisten IV yleisenäiläisessä edustajakokouksessa puheen kansainvälisestä tilanteesta ja ammatillisen liikkeen tehtävistä.

Helmikuu, 7. Lenin kirjoittaa artikkelin „Valistusasiain kansankomissariaatin toiminnasta”.

- Lenin yhdessä toisten valiokunnan jäsenten kanssa toimittaa VKP(b):n X edustajakokoukselle esitettäviä teesejä kansallisuuskysymyksestä.
- Helmikuu, 8.* Lenin kirjoittaa „Talonpoikia koskevien teesien alustelman”.
- Lenin johtaa Kansankomissaarien Neuvoston istuntoa, jossa käsitellään kysymystä ulkomaisen sotilaallisen intervention ja saarron aiheuttamista vaihteluista.
- Helmikuu, 12.* Lenin lähettää Poliittisen byroon jäsenille öljytoimilupia ja öljyteollisuuden tilaa koskevat asiakirjat ja muistion.
- Lenin ottaa vastaan Dagestanin valtuuskunnan ja keskustelee sen kanssa Dagestanin tasavallassa vallitsevasta tilanteesta.
- Helmikuu, 14.* Lenin ottaa vastaan Tambovin kuvernementin talonpoikien lähetystön ja keskustelee sen kanssa maaseudun tilanteesta.
- Helmikuu, 16.* Lenin osallistuu Moskovan komitean ja puolueaktiivien kokoukseen ja tekee alustuksen puolueen sisäisestä kysymyksistä.
- Helmikuu, 17.* Lenin kirjoittaa luonnoksen Työ- ja Puolustusneuvoston päätökseksi Valtion yleisen suunnittelukomission perustamisesta ja laatii alustavan luettelon komission jäsenistä.
- Helmikuu, 19.* Lenin johtaa VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon istunnossa VKP(b):n KK:n Täysistunnon päiväjärjestykseen esitettävien kysymysten käsittelyä.
- Helmikuu, 21.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Yhtenäisestä taloussuunnitelmasta”.
- Helmikuu, 24—25.* Lenin johtaa VKP(b):n KK:n täysistuntoa, jossa käsitellään kysymyksiä: Moskovan tilanteesta; elintarvikevalvontajärjestelmän luovutusvelvollisuuden korvaamisesta luontoisverotuksella; öljytoimiluvista; polttoaineista; vesiliikenteestä; armeijan kotiuttamisesta y.m.
- Helmikuu, 25.* Lenin vierailee Yleisvenäläisen taideateljeen asunnossa ja keskustelee opiskelijoiden kanssa taiteesta ja kirjallisuudesta.
- Helmikuu, 26.* Lenin pitää puheen Moskovan kuvernementin työläis- ja talonpoikaisnaisten konferenssissa.

Lenin ottaa vastaan turkkilaisen valtuuskunnan ja keskustelee sopimuksen solmimisesta Turkin kanssa.

- Helmikuu, 27.* Leninin tervehdys Ukrainan Neuvostojen V edustajakokoukselle julkaistaan „Kommunist” lehdessä (Harkov).
- Helmikuu, 28.* Lenin johtaa VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon istuntoa, jossa käsitellään kysymyksiä: polttoaineista, Moskovan ja Pietarin tilanteesta y.m.
 Lenin pitää Moskovan työläisten ja talonpoikien edustajain Neuvoston täysistunnossa puheen Neuvostotasavallan ulko- ja sisäpoliittisesta tilanteesta.
 Lenin keskustelee Vladimirin kuvernementin talonpoikien kanssa maaseudun silloisesta tilanteesta ja elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuuden korvaamisesta luontoisverotuksella.
- Maaliskuu, 1.* Lenin kirjoittaa Maatalouden kansankomissariaatille kirjeen, jossa esittää käytännöllistä kokemusta omaavien puolueettomien talonpoikien käyttämistä maatalouden järjestämistyössä.
- Maaliskuu, 2.* Lenin kirjoittaa kirjeen Gruusian kommunisteille.
- Maaliskuu, 4.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Kansainvälinen työläisnaisten päivä”.
- Maaliskuu, 7.* Lenin johtaa VKP(b):n KK:n täysistuntoa, jossa käsitellään luonnosta VKP(b):n KK:n päätökseksi elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuuden korvaamisesta luontoisverotuksella.
 VKP(b):n KK nimittää täysistunnossaan Leninin puheenjohtajaksi valiokuntaan, jonka tehtävänä on laatia puolueen X edustajakokoukselle päätösehdotus elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuuden korvaamisesta luontoisverotuksella.
- Maaliskuu, 8—16.* Lenin johtaa Venäjän kommunistisen (bolshevikien) puolueen X edustajakokouksen työtä.
- Maaliskuu, 8.* Lenin pitää puolueen X edustajakokouksen avajaispuheen.
 Lenin valitaan edustajakokouksen puhemiehistöön.
 Lenin tekee edustajakokouksen istunnossa selostuksen VKP(b):n KK:n poliittisesta toiminnasta.
- Maaliskuu, 9.* Lenin pitää edustajakokouksen istunnossa loppupuheen VKP(b):n KK:n poliittisesta toimintaselostuksesta käydyin keskustelun johdosta.

- Maaliskuu, 12 ja 13.* Lenin osallistuu edustajakokouksen suljettuihin istuntoihin, joissa käsitellään sotilaallista kysymystä.
- Maaliskuu, 13 tai 14.* Lenin kirjoittaa puolueen X edustajakokouksen alustavan päätöslauselmaluonnoksen työläisten ja puutetta kärsivien talonpoikain aseman parantamisesta.
- Maaliskuu, 14.* Lenin pitää edustajakokouksessa puheen ammattilii-toista.
 Lenin valitaan edustajakokouksen suljetussa istunnossa VKP(b):n KK:n jäseneksi.
- Maaliskuu, 14 tai 15.* Lenin laatii edustajakokouksen alustavat päätöslauselmaluonnokset puolueen yhtenäisyydestä ja anarkosyndikalistisesta poikkeamasta puolueessa.
- Maaliskuu, viimeistään 15.* Lenin kirjoittaa luonnoksen edustajakokouksen päätöslauselmaksi osuustoiminnasta.
- Maaliskuu, 15.* Lenin tekee edustajakokouksessa alustuksen elintarvikkeilyijäämien luovutusvelvollisuuden korvaamisesta luontoisverotuksella ja käyttää asiasta loppupuheenvuoron.
- Maaliskuu, 16.* Lenin tekee edustajakokouksessa alustuksen puolueen yhtenäisyyttä ja anarkosyndikalistista poikkeamaa koskevasta kysymyksestä, käyttää asiasta loppupuheenvuoron ja esittää päätöslauselmaluonnokset molemmista kysymyksistä.
 Lenin pitää puheen ja tekee ehdotuksen polttoainekysymyksestä.
 Lenin pitää päättäjaispuheen, jossa tekee yhteenvodot puolueen X edustajakokouksen työstä.
- Maaliskuu, 17.* Julkaistaan Leninin ohje XI armeijan Vallankumoukselliselle sotaneuvostolle yhteyden otosta Gruusian Vallankumoukskomiteaan.
- Maaliskuu, ennen 21.* Lenin antaa Pietarin Neuvostolle ohjeen Pietarissa vallinneen piiritystilan lopettamisesta ja kaupungin julistamisesta sotatilaan.
- Maaliskuu, 22.* Lenin keskustelee Ufan ujestin talonpoikien kanssa ja käskää antaa jokaiselle todistuksen siitä, että he ovat käyneet Moskovassa hänen kutsustaan „keskustelemassa ja neuvottelemassa talonpoikaistaloutta koskevasta tärkeästä asiasta”.
- Maaliskuu, 24.* Lenin antaa kaikille rintamien komentajille ja sotilaspääpiirien komentajille osoittamassaan sähkössä

ohjeen ryhtyä kiireellisesti auttamaan maaelimiä kylvökampanjan läpiviemisessä.

- Maaliskuu, 27.* Lenin pitää Liikennetyöläisten yleisvenäläisessä edustajakokouksessa puheen Neuvostotasavallan sisä- ja ulkopoliittisesta tilanteesta.
- Maaliskuun loppu—huhtikuun alku.* Lenin laatii jäsenystä kirjaseensa „Elintarvikeverosta”.
- Huhtikuu, 7.* Lenin lähettää puhelinsanomana, jossa tervehtii Valtion 1. autotehtaan ammattiliittokomiteaa ja kaikkia työläisiä automooottorien tuotannon aloittamisen johdosta.
- Huhtikuu, 9.* V. I. Lenin tiedottaa sähköellä G. K. Ordzhonikidzelle toimenpiteistä, joihin on ryhdytty Armenian auttamiseksi, ja antaa ohjeita siitä, mitä on tehtävä Taka-Kaukasian talouselämän elvyttämiseksi.
- Lenin keskustelee Ivanovo-Voznesenskin työläisten edustajan kanssa kuvernementin tekstiilitehtaiden tilasta.
- Lenin tekee Moskovan kaupungin ja Moskovan kuvernementin puoluesolujen sihteerien ja vastavien edustajain kokouksessa alustuksen elintarvikeverosta.
- Huhtikuu, 10.* Julkaistaan Leninin tervehdys Neuvostoalueilla ja -tasavalloissa asuvien Idän kansojen naisosastojen edustajien neuvottelukokoukselle.
- Huhtikuu, 11.* Lenin tekee Yleisvenäläisen Ammattiliittojen Keskusneuvoston kommunistiryhmän istunnossa alustuksen toimiluvista.
- Huhtikuu, 14.* Kirjeessään Azerbaidžhanin, Gruusian, Armenian, Dagestanin ja Vuoristotasavallan kommunisteille Lenin antaa ohjeita Neuvostovallan lujittamisesta ja kehittämisestä Kaukasiassa.
- Lenin kirjoittaa tervehdyksen Pietarin puolueettomien työläisten yleiskaupunkilaiselle neuvottelukokoukselle.
- Huhtikuu, 18.* V. I. Lenin antaa ohjeet G. K. Ordzhonikidzelle Gruusian valtionpankin säilyttämisestä ja siitä, että on käytävä mitä päättäväisintä taistelua gruusialaisten menshevikkien vastavallankumouksellista toimintaa vastaan.
- Huhtikuu, 21.* Lenin lopettelee kirjansen „Elintarvikeverosta (Uuden politiikan merkitys ja ehdot)” kirjoittamista.

- Huhtikuu, 25.* Lenin kirjoittaa kolme äänilevyihin tallennettavaa puhetta: elintarvikeverosta, toimiluvista ja kapitalismin kehityksestä, kulutus- ja tuotanto-osuuskunnista.
- Huhtikuu, 26.* Lenin johtaa Kansankomissaarien Neuvoston istuntoa, jossa käsitellään kysymyksiä: uzbekkien ja turkmeenien keskinäissuhteista, Karjalan työkommuunista y.m.
- Huhtikuun loppu—touku-kuun alku.* Lenin kirjoittaa kuvernementtien puoluekomiteoille lähetettävän kiertokirjeen luonnoksen. Kirje koski suhtautumista puolueettomiin työläisiin.
- Toukokuu, 10.* Lenin johtaa VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon istuntoa, jossa käsitellään kysymystä kollektiivisesta varustelusta.
- Lenin johtaa Kansankomissaarien Neuvoston istuntoa, jossa käsitellään kysymyksiä: työläisinspektion tilasta eri paikkakunnilla; Kansallisuuksien asiain kansankomissariaatin edustajan nimittämisestä Pienen Kansankomissaarien Neuvoston jäseneksi.
- Lenin kirjoittaa huomautuksensa valiokunnan laatimien, Kommunistisen Internationalen III kongressille esitettävien teesien johdosta.
- Toukokuu, 14.* Kirjeessään „Tov. Krzhizhanovskille. Valtion suunnittelukomission Puhemiehistö” Lenin määrittelee peruskysymykset, jotka on otettava huomioon laadittaessa yleisvaltakunnallista taloussuunnitelmaa lähivuosien ajaksi.
- Toukokuu, 18.* Lenin esiintyy VKP(b):n KK:n toimeksiannosta Ammattiliittojen IV yleisvenäläisen edustajakokouksen kommunistiryhmän istunnossa vastustaen päätöslauselmaehdotusta, jonka anarkosyndikalistinen ryhmä esitti Yleisvenäläisen Ammattiliittojen Keskusneuvoston puhemiehistön toimintaselostuksen johdosta.
- Toukokuu, 21.* Lenin saa valmiiksi luonnoksen „TPN:n (Työ- ja Puolustusneuvoston) evästyks paikallisille neuvostolaitoksille”.
- Toukokuu, 22.* Lenin kirjoittaa VKP(b):n KK:n Poliittiselle byroolle päätösehdotuksen ammattiliittojen IV edustajakokouksen VKP(b):n ryhmän päätöksien johdosta.
- Toukokuu, 26—28.* Lenin johtaa VKP(b):n X yleisvenäläisen konferenssin työtä.

- Toukokuu, 26.* Lenin pitää konferenssissa avajaispuheen.
Lenin valitaan konferenssin puhemiehistöön.
Lenin tekee konferenssissa alustuksen elintarvikeverosta.
- Toukokuu, 27.* Lenin pitää konferenssissa loppupuheen elintarvikeveroa koskevasta alustuksesta käydyn keskustelun johdosta.
Lenin pitää konferenssissa selostuksen ammattiliittojen IV edustajakokouksen VKP(b):n ryhmän toiminnasta.
- Toukokuu, viimeistään 28.* Lenin kirjoittaa luonnoksen päätöslauselmaksi uuden talouspolitiikan kysymyksistä.
- Toukokuu, 28.* Lenin esiintyy konferenssissa puolustaen uuden talouspolitiikan kysymyksille omistettua päätöslauselmaluonnosta.
Lenin pitää päättäjäispuheen, jossa tekee yhteenvedot konferenssin työstä.
- Toukokuu, 30.* Lenin pitää Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean (8:s kokoonpano) III istuntokauden istunnossa puheen paikallisten talouselinten tehtävistä.
- Toukokuu.* Useissa valistusasiain varakansankomissaarille lähettämässään kirjeissä Lenin kehottaa tarkastamaan venäjän kielen sanakirjan (Pushkinista Gorkiin) laatimistyötä.
- Kesäkuu, 4.* V. I. Lenin ja M. I. Kalinin lähettävät kuvernementtien toimeenpanevien komiteoiden puheenjohtajille sähköksen, jossa osoittavat, että keskuksen määräysten kanssa ristiriidassa olevien paikallisten päätösten tekeminen ei ole sallittua.
- Kesäkuu, 5.* Lenin antaa Valtion VSFNT:n sähköistämiskomission puheenjohtajalle ohjeen valmistaa aineistoa sitä varten, että Kommunistisen Internationalen III kongressin jäsenet voisivat tutustua sähköistämissuunnitelmaan.
- Kesäkuu, 13.* Lenin kirjoittaa teesit Kommunistisen Internationalen III kongressissa VKP(b):n taktiikasta tehtävää alustusta varten.
- Kesäkuu, 16.* Lenin pitää III yleisvenäläisessä elintarvikealan neuvottelussa puheen uudesta talouspolitiikasta.
- Kesäkuu, 17.* Lenin pitää Kommunistisen Internationalen Toimeenpanevan Komitean laajennetussa istunnossa

- puheen asiain tilasta Ranskan kommunistisessa puolueessa.
- Kesäkuu, 22—
heinäkuu, 12.* Lenin johtaa Kommunistisen Internationalen III kongressin työtä.
- Kesäkuu, 22.* Lenin valitaan Kommunistisen Internationalen III kongressin kunniapuheenjohtajaksi.
- Kesäkuu, 28.* Lenin pitää Kommunistisen Internationalen III kongressissa puheen Italian kysymyksestä.
- Kesäkuu—
heinäkuu.* Lenin antaa ohjeet Kashiran sähköaseman rakennustyömaan turvaamisesta työvoimalla ja kaikilla välttämättömillä rakennustarvikkeilla.
- Heinäkuu, 1.* Lenin pitää Kommunistisen Internationalen III kongressissa puheen Kommunistisen Internationalen taktiikan puolustukseksi.
- Heinäkuu, 4.* Kirjeessään „Ajatuksia valtionalouden 'suunnitelman' johdosta” Lenin antaa ohjeita Työ- ja Puolustusneuvoston Valtion suunnittelukomissiolle valtion suunnitelman laatimisesta.
- Heinäkuu, 5.* Lenin pitää Kommunistisen Internationalen III kongressissa alustuksen VKP(b):n taktiikasta.
- Heinäkuu, 6.* Ukrainan Elintarvikeasiain kansankomissariaatille lähettämässään sähkössä Lenin velvoittaa ryhtymään päättäviin toimenpiteisiin Donbassin tarpeiden tyydyttämiseksi.
- Heinäkuu, 11.* Lenin pitää Kommunistisen Internationalen III kongressin jäsenten neuvottelussa puheen vallankumouksellisesta taktiikasta.
- Heinäkuu, 13.* Lenin saa terveydentilansa vuoksi kuukauden loman ja matkustaa Gorkin kylään.
- Heinäkuu, 16.* Lenin kirjoittaa tervehdyksen Kulutusosuoskuntien keskusliiton valtuutettujen kokoukselle.
- Heinäkuu, 18.* Lenin kirjoittaa tervehdyksen vallankumouksellisten ammattiyhdistysten ja tuotannollisten liittojen I kansainväliselle kongressille.
- Heinäkuu, 19.* V. I. Lenin antaa M. I. Kalininille ohjeet Volganvarren nälkäänäkevän väestön auttamisesta.
Lenin johtaa Kansankomissaarien Neuvoston istuntoa, jossa käsitellään kysymyksiä: kadosta kärsineiden kuvernementtien auttamisesta y.m.

- Heinäkuu, 20.* Lenin terveitti kirjeitse Gorkin kylän talonpoikia sen johdosta, että kylän valoverkkoon kytkettiin sähkövirta.
- Elokuu, 2.* V. I. Lenin kirjoittaa kirjeen V. V. Adoratskille K. Marxin ja F. Engelsin kirjekokoelmaan liitettävän alkulauseen johdosta sekä marxilaisuuden peruskäsitteitä käsittelevän kirjan johdosta.
Lenin kirjoittaa vetoomuksen kansainväliselle proletariaatille kehottaen auttamaan kadosta kärsineiden Neuvosto-Venäjän alueiden väestöä.
Lenin kirjoittaa vetoomuksen Ukrainan talonpojille kehottaen auttamaan kadosta kärsineitä Volganvarren työläisiä ja talonpoikia.
- Elokuu, 5.* G. Mjasnikoville osoitetussa kirjeessään Lenin paljastaa Mjasnikovin puoluevastaiset ja työväenluokalle vihamieliset katsomukset.
- Elokuu, 13.* Lenin kirjoittaa kirjeen Kommunistisen Internationalen Toimeenpanelessa Komiteassa olevalle Englannin kommunistisen puolueen edustajalle.
- Elokuu, 14.* Lenin kirjoittaa Saksan yhdistyneen kommunistisen puolueen edustajakokouksen edellä kirjeen Saksan kommunisteille kehottaen pitämään ohjeena Kommunistisen Internationalen III kongressin päätöslauselmia.
-

SISÄLTÖ

Esipuhe.....	IX
1920	
AMMATTILIITOISTA, NYKYTILANTEESTA JA TROTSKIN VIRHEISTA. <i>Puhe Neuvostojen VIII edustajakokoukseen osallistuneiden sekä Yleisvenäläisen Ammattiliittojen Keskusneuvoston ja Moskovan kaupungin ammattiliittoneuvoston jäsenistön — VKP(b):n jäsenten — yhteisessä istunnossa joulukuun 30 pnä 1920</i>	1—24
1921	
KRIISI PUOLUEESSA	25—35
VUORITYÖLÄISTEN II YLEISVENÄLÄINEN EDUSTAJAKOKOUS.....	36—51
1. ALUSTUS AMMATTILIITTOJEN MERKITYKSESTÄ JA TEHTÄVISTÄ, PIDETTY EDUSTAJAKOKOUKSEN KOMMUNISTIRYHMÄN KOKOUKSESSA TAMMIKUUN 23 pnä.....	36
2. LOPPULAUSUNTO AMMATTILIITTOJEN MERKITYSTÄ JA TEHTÄVIÄ KOSKEVASTA ALUSTUKSESTA KÄYDYN Keskustelun johdosta edustajakokouksen kommunistiryhmän kokouksessa tammiukuun 24 pnä	47
AKATEEMIKKO I. P. PAVLOVIN JA HÄNEN TYÖTOVEREIDENSA TIETEELLISEN TYÖN EDELLYTYSTEN TURVAAMISESTA. <i>Kansankomissaarien Neuvoston päätös</i>	52
VIELÄ KERRAN AMMATTILIITOISTA, NYKYTILANTEESTA SEKÄ TROTSKIN JA BUHARININ VIRHEISTA	53—93
Ryhmäkuntien esiintyminen on puolueelle vaarallista	54
Muodollinen demokraattisuus ja vallankumouksellinen tarkoituksenmukaisuus	57

Hajaannukset ammatillisessa liikkeessä ovat poliittisesti vaarallisia	58
Periaatteellisista erimielisyyksistä	64
Politiikka ja talouselämä. Dialektiikka ja eklektisismi..	67
Dialektiikka ja eklektisismi. „Koulu” ja „koneisto”	75
Loppusanat	85
PUHE MOSKOVAN METALLITYÖLÄISTEN SUURKONFERENSSISSA HELMIKUUN 4 p:nä 1921	94—97
PUHE VAATETUSTEOLLISUUDEN TYÖLÄISTEN IV YLEISVENÄLÄISESSÄ EDUSTAJAKOKOUKSESSA HELMIKUUN 6 p:nä 1921	98—105
KESKUSKOMITEAN OHJEET VALISTUSASIAIN KANSANKOMISSARIAATISSA TYÖSKENTELEVILLE KOMMUNISTEILLE	106—107
VALISTUSASIAIN KANSANKOMISSARIAATIN TOIMINNASTA	108—118
TALONPOIKIA KOSKEVIEN TEESIEN ALUSTELMA	119
KIRJE J. V. STALINILLE JA MUILE POLIITTISEN BYROON JÄSENILLE	120—122
YHTENÄISESTÄ TALOUSSUUNNITELMASTA	123—132
TERVEHDYS UKRAINAN NEUVOSTOJEN V EDUSTAJAKOKOUKSELLE	133
PUHE MOSKOVAN TYÖLÄISTEN JA TALONPOIKAIN EDUSTAJAIN NEUVOSTON TÄYSISTUNNOSSA HELMIKUUN 28 p:nä 1921	134—147
KIRJE G. K. ORDZHONIKIDZELLE	148—149
KANSAINVÄLINEN TYÖLÄISNAISTEN PÄIVÄ	150—152
VKP(b):n X EDUSTAJAKOKOUS 8.—16. maaliskuuta 1921	153—262
1. PUHE EDUSTAJAKOKOUKSEN AVAJAISTILAISUUDESSA MAALISKUUN 8 p:nä	155
2. SELOSTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISESTA TOIMINNASTA, PIDETTY MAALISKUUN 8 p:nä	158
3. LOPPULAUSUNTO VKP(b):n KK:n TOIMINTASELOSTUKSESTA KÄYDYN KESKUSTELUN JOHDOSTA MAALISKUUN 9 p:nä	181
4. PÄÄTÖSLAUSELMA TYÖLÄISTEN JA PUUTETTA KÄRSIVIEN TALONPOIKAIN ASEMAN PARANTAMISESTA. <i>Alustava luonnos</i>	198
5. PUHE AMMATTILIITOISTA MAALISKUUN 14 p:nä	200
6. ALUSTUS ELINTARVIKEYLIJAAMIEN LUOVUTUSVELVOLLISUUDEN KORVAAMISESTA LUONTOISVEROTUKSELLA, PIDETTY MAALISKUUN 15 p:nä	204

7. LOPPULAUSUNTO ELINTARVIKEYLIJÄMIEN LUOVUTUS- VELVOLLISUUDEN LUONTOISVEROTUKSELLA-KORVAAMI- SESTA KÄYDYN KESKUSTELUN JOHDOSTA MAALISKUUN 15 pnä	220
8. VKP:n X EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTÖSLAUSELMA PUO- LUEEN YHTENÄISYYDESTÄ. <i>Alustava luonnos</i>	231
9. VKP:n X EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTÖSLAUSELMA SYN- DIKALISTISESTA JA ANARKISTISESTA POIKKEAMASTA PUOLUEESSAMME. <i>Alustava luonnos</i>	235
10. ALUSTUS PUOLUEEN YHTENÄISYYDESTÄ JA ANARKOSYN- DIKALISTISESTA POIKKEAMASTA MAALISKUUN 16 pnä	239
11. LOPPULAUSUNTO PUOLUEEN YHTENÄISYYDESTÄ JA ANAR- KOSYNDIKALISTISESTA POIKKEAMASTA KÄYDYN KESKUS- TELUN JOHDOSTA MAALISKUUN 16 pnä	247
12. HUOMAUTUKSIA RJAZANOVIN EHDOTTAMASTA KORJAIK- SESTA PUOLUEEN YHTENÄISYYTTÄ KOSKEVAAN PÄÄTÖS- LAUSELMAAN MAALISKUUN 16 pnä	252
13. PUHE POLTTOAINEKYSYMYKSESTÄ MAALISKUUN 16 pnä	253
14. EHDOTUS POLTTOAINEKYSYMYKSESTÄ MAALISKUUN 16 pnä	254
15. PUHE EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTTÄJÄISTILAISUUDESSA MAALISKUUN 16 pnä	255
PUHE LIIKENNETYÖLAISTEN YLEISVENÄLAISESSÄ EDUSTAJAKO- KOUKSESSA MAALISKUUN 27 pnä 1921	263—276
VALTION 1. AUTOTEHTAAN AMMATTILIITTOKOMITEALLE JA KAI- KILLE TYÖLÄISILLE	277
ALUSTUS ELINTARVIKEVEROSTA MOSKOVAN KAUPUNGIN JA MOSKOVAN KUVERNEMENTIN PUOLUESOLUJEN SIHTEERIEN JA VASTAAVIEN EDUSTAJAIN KOKOUKSESSA HUHTIKUUN 9 pnä 1921	278—292
TERVEHDYS NEUVOSTOALUEILLA JA -TASAVALLOISSA ASUVIEN IDÄN KANSOJEN NAISOSASTOJEN EDUSTAJIEN NEUVOTTELU- KOKOUKSELLE ..	293
ALUSTUS TOIMILUVISTA YLEISVENÄLAISEN AMMATTILIITTOJEN KESKUSNEUVOSTON KOMMUNISTIRYHMÄN KOKOUKSESSA HUH- TIKUUN 11 pnä 1921	294—310
AZERBAIDZHANIN, GRUSIAN, ARMENIAN, DAGESTANIN JA VUORISTOTASAVALLAN KOMMUNISTITOVEREILLE	311—313
PIETARIN PUOLUEETTOMIEN TYÖLÄISTEN NEUVOTTELUKO- KOUKSELLE	314

JÄSENNYS KIRJASEEN „ELINTARVIKEVEROSTA”	315—323
I.....	315
II.....	316
III.....	321
IV.....	322
ELINTARVIKEVEROSTA (<i>Uuden politiikan merkitys ja ehdot</i>)	324—361
Johdannon asemesta	324
Venäjän nykyisestä taloudesta (<i>vuoden 1918 kirja-</i> <i>sesta</i>)	325
Elintarvikeverosta, kauppavapaudesta, toimiluvista	336
Poliittisia yhteenvetoja ja johtopäätöksiä	354
Loppusanat	360
ÄÄNILEVYIHIN TALLENNETTUJA PUHEITA	362—366
1. ELINTARVIKEVEROSTA	362
2. TOIMILUVISTA JA KAPITALISMIN KEHITYKSESTÄ	364
3. KULUTUS- JA TUOTANTO-OSUUSKUNNISTA	366
TOV. KRZHIZHANOVSKILLE. VALTION SUUNNITTELUKOMISSION PUHEMIEHISTO	367—370
TPN:n (TYÖ- JA PUOLUSTUSNEUVOSTON) EVÄSTYS PAIKALLI- SILLE NEUVOSTOLAITOKSILLE. <i>Luonnos</i>	371—396
Ensimmäinen kysymysryhmä	380
1. Tavaravaihto talonpoikaiston kanssa	380
2. Valtion suhde kapitalisteihin	381
3. Oma-aloitteisuuden kannustaminen tavaravaihdon ja yleensä taloudellisen rakennustyön alalla	382
4. Eri hallinnonalojen taloudellisen työn yhtenäistä- minen paikallisten hallintoyksikköjen: volostien, ujestien ja kuvernementtien puitteissa	383
5. Työläisten — ja 6. talonpoikien aseman parantami- nen	384
7. Valtion työntekijäin piirin laajentaminen taloudel- lisen rakennustyön alalla	384
8. Menetelmät byrokratian ja virastokankeuden hävit- tämiseksi ja asiassa saavutetut tulokset	386
Toinen kysymysryhmä	387
9. Maatalouden kohottaminen: a) talonpoikaistalous; b) neuvostotilat; c) kommuunit; d) arttelit; e) osuuskunnat; f) muut yhteistalouden muodot	387

10. Teollisuuden kohottaminen: a) yksinomaisesti keskuksen johdon alainen suurteollisuus; b) osittain tai kokonaan paikallisten elinten johdon alainen suurteollisuus; c) pienteollisuus, käsi- ja kotiteollisuus y.m.s.	387
11. Polttoaineet: a) halot; b) hiili; c) öljy; d) palava-kivi; e) muut polttoaineet (jätepolttoaineet j.n.e.)	388
12. Elintarvikkeet	388
13. Rakennusteollisuus	389
14. Mallikelpoiset ja toivottomat laitokset	389
15. Parannukset taloudellisen työn alalla	389
16. Luontoispalkintojen jako	389
17. Ammattiliitot, niiden osallistuminen tuotantoon	390
18. Varastelu	391
19. Säkkimiesten toiminta	391
20. Sotilasyksikköjen käyttäminen työtarkoituksiin	392
21. Työvelvollisuus ja työhön mobilisointi	392
Kolmas kysymysryhmä	392
22. Alue- ja paikalliset talousneuvostot	392
23. TPN:n yhteydessä toimiva Valtion yleinen suunnitelukomissio ja sen suhteet paikallisiin talouselimiin	393
24. Sähköistäminen	393
25. Tavaravaihto ulkomaiden kanssa	394
26. Rautatie- ja jokiliikennelaitos, paikallinen kulku-laitos	394
27. Lehdistö taloudellisen työn palvelussa	394
Neljäs kysymysryhmä	395
<i>VKP(b):n X YLEISVENALAINEN KONFERENSSI 26. — 28. touko-kuuta 1921</i>	397—435
1. KONFERENSSIN AVAJAISPUHE TOUKOKUUN 26 pnä	399
2. ALUSTUS ELINTARVIKEVEROSTA TOUKOKUUN 26 pnä	400
3. LOPPULAUSUNTO ELINTARVIKEVEROA KOSKEVASTA ALUS-TUKSESTA KÄYDYN KESKUSTELUN JOHDOSTA TOUKO-KUUN 27 pnä	416
4. LUONNOS PÄÄTÖSLAUSELMAKSI UUDEN TALOUSPOLITII-KAN KYSYMYKSISTÄ	431
5. PUHE KONFERENSSIN PÄÄTTÄJÄISTILAISSUUDESSA TOUKO-KUUN 28 pnä	434
PUHE PAIKALLISISTA TALOUSELIMISTÄ, PIDETTY YLEISVENA-LAISEN TPKK:n ISTUNNOSSA TOUKOKUUN 30 pnä 1921	436—438

PUHE III YLEISVENÄLÄISESSÄ ELINTARVIKEALAN NEUVOTTE- LUSSA KESÄKUUN 16 p:nä 1921	439—448
<i>KOMMUNISTISEN INTERNATIONALEN III KONGRESSI 22. kesä- kuuta — 12. heinäkuuta 1921 .....</i>	<i>449—495</i>
1. KOMMUNISTISEN INTERNATIONALEN III KONGRESSISSA VKP:n TAKTIIKASTA TEHDYN ALUSTUKSEN TEESIT (<i>Alus- tava luonnos</i>)	451
1. VSFNT:n kansainvälinen asema	451
2. Luokkien voimasuhde kansainvälisessä mitassa	452
3. Luokkien voimasuhde Venäjällä	453
4. Proletariaatti ja talonpoikaisto Venäjällä	453
5. Proletariaatin ja talonpoikaiston sotilaallinen liitto VSFNT:ssä	454
6. Siirtyminen proletariaatin ja talonpoikaiston oikeihin taloudellisiin keskinäissuhteisiin	455
7. Kapitalismin ja toimilupien sallittavuuden merkitys ja ehdot, joilla Neuvostovalta niitä sallii	455
8. Elintarvikepolitiikkamme saavutukset	456
9. Sosialismin aineellinen perusta ja Venäjän sähköis- tämisuunnitelma	457
10. „Puhtaan demokratian”, II ja II ¹ / ₂ Internationalen, eserrien ja menshevikkien merkitys pääoman liitto- laisina	458
2. PUHE ITALIAN KYSYMYKSESTÄ KESÄKUUN 28 p:nä	460
3. PUHE KOMMUNISTISEN INTERNATIONALEN TAKTIIKAN PUOLUSTUKSEKSI HEINÄKUUN 1 p:nä	466
4. ALUSTUS VKP:n TAKTIIKASTA HEINÄKUUN 5 p:nä	477
AJATUKSIA VALTIONTALOUDEN „SUUNNITELMAN” JOHDOSTA	496—498
TERVEHDYS KULUTUSOSUUSKUNTIEN KESKUSLIITON VALTUU- TETTUJEN KOKOUKSELLE	499—500
TERVEHDYS VALLANKUMOUKSELLISTEN AMMATTIYHDISTYSTEN JA TUOTANNOLLISTEN LIITTOJEN I KANSAINVÄLISELLE KONGRESSILLE	501
VETOOMUS KANSAINVÄLISELLE PROLETARIAATILLE	502
VETOOMUS UKRAINAN TALONPOJILLE	503
KIRJE G. MJASNIKOVILLE	504—509
TOVERI THOMAS BELLILLE	510—512

KIRJE SAKSAN KOMMUNISTEILLE.....	513—524
<i>Huomautuksia</i>	525—542
<i>Tietoja V. I. Leninin elämästä ja toiminnasta</i>	543—555

KUVAT

V. I. Lenin.— Toukokuu 1921	XII—1
Ensimmäinen sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „VKP:n X edustajakokouksen päätöslauselma puolueen yhtenäisyydestä. Alustava luonnos”.— Maaliskuu 1921.....	229
Ensimmäinen sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „TPN:n (Työ- ja Puolustusneuvoston) evästys paikallisille neuvostolaitoksille. Luonnos”.— Toukokuu 1921.....	373

LUKIJALLE

Vieraskielisen kirjallisuuden kustannusliike pyytää lukijoita esittämään mielipiteensä tämän kirjan suomennoksen laadusta ja kirjan asusta. Kustannusliike on kiitollinen myös muista ehdotuksista ja toivomuksista.

Osoitteemme:

*Zubovski bulvar, 21
Moskova, Neuvostoliitto.*